

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

CONGRESUL PREOȚIMII ȘI CONFERINȚA PROTOPOPILOR EPARHIALI

Preoțimea eparhiei noastre s'a întrunit Vineri în 25 Iunie în orașul Dej, pentru adunarea generală a Asociației Clerului „Andrei Șaguna” — secția Cluj.

Clopotele bisericii din localitate vesteau de dimineată sărbătorirea zilei, chemând credincioșii la rugăciunea rară ce li se oferea prin slujba Arhierască — în Dej. Ea a fost săvârșită de P. S. nostru Episcop Nicolae asistat de P. C. L. prot. Dr. Seb. Stanca consilier, prot. locului Zaharie Man, Alex. Baba dela Alba-Iulia, Alexe Latiș dela Baia-Mare, Ioan Maloș dela Reghin și Arhid. Dr. Ioan Vască dela Cluj.

Predica părintelui Al. Baba „Preotul în fața Altarului” a fost o întregire aleasă a cadruului înălțător de pietate.

Dela biserică a trecut preoțimea în sala festivă a prefecturii județului acordată pentru acest scop. Aici într-o strânsă apropiere sufletească și-a primit în frenetice aplause pe Ierarhul însoțit de vrednicul președinte al secției, pâr. consilier Dr. Seb. Stanca. Înălțător și mult grăitor a fost apoi momentul acelei înfrățiri în credință — contopite în cântarea „Împărate Ceresc”.

Cuvântarea P. S. Episcop Nicolae Colan.

P. S. Episcop Nicolae ia cuvântul, înfățișând pronunțată tendință de organizare în diferitele bresle, dela război încoace. Prin schimbarea referințelor sociale și politice oastea vitează și de jertfă a preoțimei își pierde din prestigiu și importanță. Marele praznic al României Mari era să piarză asociațiile noastre, dar sub conducerea I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan se organizează Asociația Clerului bine definită și cu scopul: 1. de consolidare și înfrățire; 2. de propagandă religioasă-morală în sânul poporului; 3. revendicarea de drepturi pen-

Trecând la partea oficială, președintele adunării pâr. Seb. Stanca, arată momentele și evenimentele principale împlinite în intervalul strecurat dela ultima sedință — din 1935 până în prezent. Înzistă în deosebi asupra pierderii prin deces a P. S. Episcop N. Ivan, care pierdere prin voia și sprijinul Celui de sus s'a putut întregi atât de fericit, aducând în fruntea bisericii și eparhiei noastre pe P. S. Episcop Nicolae Colan, care prin o activitate relativ scurtă dar rodnică a câștigat simpatia și încrederea tuturor, oferind o perspectivă senină plină de nădejdi pentru viitor.

Relevă apoi problemele actuale: 1. Proiectul de încadrare a preoților în statutul funcționarilor publici. 2. Primirea preoților la casa generală de pensii. 3. Învățământul religios. 4. Respectarea repausului duminical. 5. Capelele din edificiile școlare. 6. Școala de cântăreți dela Nușeni. 7. Acordarea dreptului de a candida la parohii superioare cvalificației preotului, după un stagiul de 5 ani la parohie săracă. 8. Politica preotului în marginile chemării duhovnicești. 9. Fundațiunea Gojdu. 10. Cei 13 membrii decedați în acest interval.

tru preoțime; 4. colaborare plină de elan în slujba neamului.

În vârtejul curentelor haotice morale și intelectuale cine ar putea să taie drumul salvator spre marele destin, decât Hristos și biserica sa. Chiar dacă azi, prin schimbarea împrejurărilor culturale-sociale, când pretutindeni avem funcționari români dacă rostul și importanța sa în viața actuală este mai redusă, ea trebuie să se reverse azi în duhovnicie și viața religioasă, alături de patriotismul său tradițional. Dacă fiecare doctor, fiecare avocat, profesor, funcționar și meseriaș

ar acționa în numele lui Hristos, ar face ca în marea viață obștească, atmosfera lui Hristos să domnească.

De aceea preotul trebuie să fie pretutindeni de față și 'n slujbă, să îmbisericească viața și societatea în toate colțurile și ramificațiile ei. Viața este amplă și unitară, iar religia este duh de viață, care trebuie să se reverse în toate.

Înviorarea și întărirea preotului izolat în mediul său nimic nu i-o poate da mai mult decât contactul cât mai des cu frații săi, care dă forțe noi, vigoare și entuziasm. Dar noi mai trăim și 'ntr'o epocă a tineretului, care se formează într'un ritm accelerat, și n'are vreme să aștepte. Ca să nu-l reținem, trebuie să ne grăbim noi pasul. Astfel putem și trebuie să fim alături: bătrânii cu experiența și tinerii cu entuziasmul. În aceasta ambianță putem, — căci trebuie! — să-i creștem așa cum dorim să fie România de mâine. Cine nu dorește s'o îmbunătățim să fie creștină, să aibă viața lui Hristos? În acest sens invoacă binecuvântarea Părintelui Ceresc asupra adunării și deliberărilor ei.

Urmează conferința prot. președinte Seb. Stanca: „Demnitatea preotului”. O frumoasă directivă pentru chemarea și viața preoțească, bazată pe tradiție și canoane, al cărei cheag este forța morală. Forțele morale sunt principalul rezervor și sprijin pe lângă cunoștințele și pregătire ce o are ca demnitate și afirmare în toate manifestările publice. Conferința fiind o înfățișare vie a rolului important ce-l are ținuta preotului în viața de toate zilele, atât în societate cât și în chemare, ba se resfrânge și asupra bisericii sale. Pâr. protopop Ștefan Gheție exprimă recunoștința adunării pentru valoroasa lucrare, și propune să fie publicată și pusă la îndemâna preoților.

„Stăruți în iubirea de frați, și iubirea de străini să nu o uitați, căci printr'ansa unii, fără să știe, au găzduit pe îngeri. Aduceți-vă aminte de cei legați, ca și cum și voi ați fi în legătură cu ei, și de cei ce pățimesc, ca și cum ați fi într'un trup cu ei.”

Evrei 13, 1—2.

Pâr. consilier A. Ludu aduce spre știrea preoțimei vestea cea bună, a stadiului de rezolvire în care se găsește actualmente problema pensionării preoților din Ardeal. S. Sa arată evoluția lungă și anevoioasă, care a trebuit s'o facă din anul 1929 și până în prezent; când prin înalta intervenție a I. P. S. Mitropolit Nicolae secondat de P. S. nostru Episcop Nicolae și ceilalți Ierarhi — s'a putut pune la punct prin legea care cuprinde încadrarea tuturor funcționarilor eclesiastici, preoți și mireni la casa generală de pensii. Pentru această realizare de importanță vitală adunarea hotărăște trimiterea scrisorilor de mulțumire dlor miniștri Victor Iamandi și Mircea Cancicov, iar pr. I. Gșescu (Sălaj) exprimă recunoștință pâr. consilier Ludu care s'a străduit atât de mult întru fericita împlinire a acestei probleme.

Urmează apoi noul regulament al fondului de ajutorare a preoților, în care se vor încadra începând cu 1 Iulie 1937 și soțiile tuturor membrilor.

Pentru soțiile acestora se va solvi un plus de Lei 50 lunar, timp de 25 ani.

Pentru cazurile speciale de deces, (dela 4 în sus la femei, și dela 6 în sus la bărbați) — se va solvi o sumă egală cu câtul rezultat din împărțirea ajutorului de solvit cu numărul membrilor și membrilor.

În schimbul acestor cotizații, în caz de deces, soțul sau familia primește 15.000 Lei plus cotizațiile solvite. La împlinirea celor 25 ani ar fi 30.000, deci dublul sumei solvite, + 80.000 bărbat pentru 30.000 solvite = 110.000, după 15.000 + 3.000 = 45.000 solvită de ambii. Rentabilitatea și siguranța este evidentă și deplin garantată.

Pâr. consilier Dr. V. Sava citește apoi adresa către Minister pentru armonizarea salarilor, iar ca ultim punct adu-

narea procedează la alegerea noului comitet pe un ciclu de 3 ani.

El este următorul: Preș. Dr. Seb. Stanca, Dr. V. Sava, A. Ludu, Dr. I. Vască, Alex. Baba, Romul Popa, Zaharie Man, I. Țăgean (Someș), Teodor Ciuruș (Năsăud), I. Popescu (Mureș), I. Goșescu (Sălaj), secretar I. Goron, casar I. Cioara. Bibliotecar V. Mateiu.

Încheierea ședinței a fost urmată de o masă comună în restaurantul „România” unde

s'au rostit frumoase și simțite cuvântări de către: P. S. S. Episcopul Nicolae, pentru M. S. Regele. Prefect Oltean, pentru P. S. S. Colonel Constantinescu, pentru Armată și biserică. Prot. Z. Man, pentru Prefect și cei ce au dat concurs. Pr. Teodor Ciceu, pentru preoți. Arhidiacon Iac. Marga, pentru înfrățirea celor două biserici naționale, cari fără excepție au radiat căldură, dragoste și strânsă alipire către Arhiereul și Biserica noastră.

Pr. V. MATEIU

Conferința protopopească.

După masă s'au întrunit în sala cea mică a Prefecturii toți, protopopii eparhiei în conferință sub președinția P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan.

Deschizând conferința, P. S. Sa arată necesitatea ca biserica să ia o parte cât mai însemnată la educația tineretului din școalele primare, profesionale, de ucenici, a premilitarilor, ba chiar și a tineretului universitar.

Părintele prot. Romul Popa-Luduș, citește un referat temeinic asupra problemei educației tineretului premilitar.

Conferința examinează chestiunea, la discuție luând parte protopopii Al. Baba-Alba-Iulia, Zaharie Man-Dej, Iosif Pop-Aiud și Aurel Munteanu-Huedin, precum și părinții consilieri eparhiali Dr. S. Stanca și Dr. V. Sava.

La sfârșit P. S. Sa Episcopul Nicolae face un rezumat concludent asupra mijloacelor celor

mai potrivite pentru educarea tineretului.

La propunerea pâr. consilier Dr. S. Stanca, conferința aprobă ca această problemă să fie de aproape studiată, să se facă un chestionar la care să răspundă fiecare protopop.

Se hotărăște că preoții pensionați își pierd drepturile la venitele din parohie.

Pentru a se putea face o mai reală statistică bisericească, s'a hotărât imprimarea unor foi matricole uniforme pe eparhie.

Se discută chestiunea concubinajului și sancțiunile ce se vor aplica vinovaților, după care conferința protopopească ia sfârșit.

Seara la orele 9, P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan, a părăsit orașul, plecând la Cluj. La aceeași oră a plecat și majoritatea protopopilor și preoților, ducând cu ei impresii foarte bune dela ziua ortodoxiei din Dej.

vintele calde ale P. Sf. Sale se începe sfințirea împreună cu Sf. Liturghie și cu sfințirea troiței ridicată în memoria eroilor, din această comună, decedați pe câmpul de luptă.

La sfârșitul Sfintei Liturghii P. Sf. Sa prin o magistrală cuvântare arată însemnătatea locașului dumnezeesc, a bisericii, pentru concentrarea spirituală a credincioșilor. Impresionanta cuvântare a P. Sfintei Sale a fost ascultată de întregul popor de pe drum și de prin grădinile învecinate cu cea mai mare atențiune. Fiecare cuvânt eră un balsam pe sufletele credincioșilor ce se găseau în plină sărbătoare. Credeai că nici frunza nu mișcă. Păstorul pentru a cuprinde cu privirea și cu cuvântul său întreaga turmă a fost silit să se urce pe o mică catedră improvizată în fața monumentului eroilor. Legătura între păstorul sufletească și turma sa părea atât de intimă și de cordială, parcă ar fi fost concrescută din vecinicie. Păstorul vorbea în numele tuturor înaintașilor săi, cărora nu le-a fost îngăduit să cerceteze această comună, iar poporenii radiau dragostea acumulată de veacuri. După P. Sf. Sa a luat cuvântul domnul medic dr. Eugen Nicoară elogiind pe cei-ce s'au jertfit pentru unitatea națională, eroii a căror nume a fost eternizat pe crucea indicată.

Terminându-se serviciul divin poporul a fost stropit cu apă sfințită și îi s'a servit o pomână.

În altă parte a comunei a avut loc o șoimiadă sub comanda dlui dr. Eugen Nicoară. Au debutat șoimii din toate comunele învecinate. Iar la sfârșit a avut loc un banchet pentru 200 persoane în școală unde P. Sf. Sa a ridicat paharul în sănătatea M. S. Regelui și a apreciat prin cuvinte calde activitatea tinărului preot Gavril Petruțiu, străduințelor căruia se datorește restaurarea locașului dumnezeesc.

După banchet P. Sf. Sa s'a întors la Reghin unde a fost oaspele P. C. Protopop Maloș și-a dlui dr. Eugen Nicoară. Aici a vizitat spitalul fundațiunii „Grigorie Nicoară”, iar în dimineața zilei de 22 Iunie a plecat pentru a sfinți biserica din Periș, ridicată cu stăruința actualului preot Sabin Truța și a părintelui său.

Ce mare deosebire între poporul ferit de vitregia maghiarizării din Deleni, și mănunchiul de popor ortodox din Periș, pe care numai schimbarea stăpânirii l-a putut mântui dela totala pieire națională.

Acolo costume mândre naționale, aici straie ungurești. Acolo grai curat românesc aici începutul revenirii la matcă. Dar acelaș suflet bun și gata de jertfă la țărani conducători. Trebuie să o spunem că țărani ortodocși din Periș își pierduse în mare parte naționalitatea. Erau prea puțini și prea oropsiți pentru a putea pune o rezistență efectivă nemeșilor maghiari, cari în caz de rezistență le-ar fi oprit și ultima bucatură dela gură.

Cu atât mai mare pare a fi vrednicia celor de astăzi, cari și-au ridicat o biserică frumoasă de cără-

midă, casă parohială și școală românească, într'o mare de Secui. Și când te gândești că nici azi nu știu bine românește, și nu sunt decât 40 de familii într'o mare de străini. Aici vezi numai ce poate face preotul dacă are suflet și inimă pentru turma sa. Când actualul preot Sabin Truța și-a dat seama înaintea P. S. Sale de munca depusă, am constatat cu lacrimi în ochi, că această biserică s'a înălțat, ca prin minune, din străduințele sale și din jertfele pe care părintele său, venit aici de pe alte meleaguri, după război, le-a făcut în paguba sa și a fiului său. Unde sunteți voi demagogi ai zilei, ca să vă iau de mână și să vă duc la Periș, să vă arăt cum 40 de familii românești oropsite ajung să aibă școală mare și încăpătoare, biserică frumoasă, și casă pentru preotul lor, prin străduința de sânge a conducătorilor lor spirituali, rămași în umbră.

Atunci poate veți înțelege și rostul preotului în mijlocul poporului.

Venirea Arhiereului în mijlocul acestui popor a prilejuit o mare bucurie tuturor țărani și intelectuali. Au fost de față la actul sfințirii toate autoritățile administrative ale județului, dl prefet Porubschi, subprefect Pantea Ștefan, în numele garnizoanei Tg.-Mureș dl colonel Balaban. Biserica n'a putut încăpea pe credincioși astfel că P. Sf. Sa a fost silit să iasă în ușa bisericii pentru a rosti cuvântarea sa, care a căzut ca un balsam răcoritor asupra trecutului de mucenie a poporului din Periș și împrejurimi, și ca o lumină asupra căilor de viitor a acestui popor. La banchet s'au rostit cuvântări pentru M. Sa Regele, pentru P. S. S. Episcop, pentru armată, administrație etc., dar cel mai mare cuvânt îl vestește azi și deapauri fapta vrednică a celorce s'au jertfit pentru o școală și o biserică în Periș.

P. Sf. Sa vădit mulțumit și îmbucurat de cele văzute a mai vizitat comuna Gornești unde a inspectat biserica și a cercetat noul iconostas, plecând apoi spre Cluj.

Correspondent.

Sfințirea bisericilor din Deleni și Periș.

Poporațiunea ortodoxă din valea superioară a Mureșului a avut zile de sărbătoare în 21 și 22 Iunie a. c., când au fost sfințite bisericile din Deleni și Periș de către P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Colan al Clujului.

În ziua de 21 Iunie a avut loc sfințirea bisericii din Deleni. Această parohie se numea înainte Potoc și și-a luat numirea de Deleni după război. E o parohie modestă cu 700 suflete, pur ortodoxe, situată la 9 kilometri depărtare de orașul Reghin, încunjurată de păduri și dealuri, la poalele pîcului Sânioara, din munții Gurghiului.

Poporul e credincios, vioi și harnic, bun la veselie dar și la muncă, ordonat și respectuos față de toată lumea.

În această parohie s'a deplăsat P. Sf. Sa plecând dela Cluj în dimineața zilei de 21 Iunie, a doua zi de Rusalii, pentru a cerceta pe credincioșii săi din Deleni și a da destinației biserica restaurată prin stăruințele preotului tânăr Gavril Petruțiu, și a poporenilor săi.

Prea Sf. Sa a sosit la ora 9^{1/2} la Idecu-băi, însoțit de domnii asori dr. Sebastian Stanca și dr. Vasile Sava, unde a fost întâmpinat de un mândru banderiu de călăreți din Deleni. Conduc de acest banderiu a sosit în marginea comunei unde a fost salutat de primpretorul plasei Reghinul de sus, tinărul Sălăgeanu, în numele administrației, de dr. Eugen Nicoară în numele F. O. R.-ului, de doamna Hortensia Petruțiu în numele societății femeilor, și de tinerimea școlară prin rostul unei fete cu o frumoasă poezie ocațională dedicată P. Sf. Sale.

Era o mare sărbătoare. Poporul în frumos costum național, în număr de câteva mii de oameni, eșise din toate comunele învecinate întru întâmpinarea P. Sf. Sale. Prea Sf. Sa vădit emoționat a mulțumit celor adunați pentru primirea făcută. Înaintea bisericii altă mulțime de popor în frunte cu protopopul Ion Maloș, parohul locului și întreaga preoție tractuală bineventează pe cel ce venea în numele Domnului. După cu-

Trecerile religioase în București. O statistică oficială întocmită de oficiul stării civile pe anii 1928—36 arată următoarele cifre interesante de treceri religioase în Capitală: la ortodoxie 325 persoane, la uniți 27, la ovrei 17, la rom.-catolici 136, la reformați 60, la baptiști 116, la aconfesionali 706, la culte necunoscute 7, la adventiști 1, la tudoriști 2. Totalul trecerilor la alt cult: 1597. Autorul remarcă la sfârșit, că grosul aconfesionarilor e recrutat dintre muncitorimea săracă și fără cultură. Faptul trebuie să dea de gândit clerului din Capitală, dar și ierarhiei superioare, care trebuie să ceară suprimarea aconfesionalismului din legea Cultelor. De altfel într'o țară perfect creștină ca România, aconfesionalismul este o primejdie, fiindcă mână apa la morile comunismului.

Incheierea anului de studii la Academia teologică ortodoxă din Cluj.

Incheierea anului școlar 1936—1937 s'a făcut în 24 Iunie, în ziua Nașterii Sf. Ioan Botezătorul.

La orele 10, s'a oficiat Sf. Liturghie, de un sobor de preoți: Prof. G. Munteanu, I. Cioara, I. Goron, Fl. Mureșan, V. Mateiu și Arhid. Dr. I. Vască. Răspunsurile au fost date de corul Academiei Teologice, condus de dl prof. Dr. Vasile Petrașcu. După Liturghie, toți preoții, înghinându-se în fața Sf. Altar, s'au rugat pentru „robii lui Dumnezeu profesori și studenți ai Academiei Teologice” și au mulțumit Promiei divine, pentru frumoasa activitate pe care i-a învrednicit s'o desfășoare în decursul acestui an academic.

La Sf. Liturghie au asistat între alții Păr. consilieri: Dr. S. Stanca, Dr. V. Sava, A. Ludu și Laur. Curea, dnii profesori: O. Bucevșchi, I. Pașca, G. Stănescu, precum și un număr mare de credincioși.

Dela catedrală, publicul s'a îndreptat spre sala festivă a palatului episcopal, unde s'a desfășurat programul serbării. Dela serbare, a lipșit P. S. Episcop Nicolae, patronul Academiei, reținut de boală. Sufletește a fost însă de față, bucurându-se de progresul Academiei. Festivitatea a început cu frumoasa cântare *Cerurile spun*, executată în mod impecabil de corul Academiei Teologice, condus de dl prof. Dr. Vasile Petrașcu.

Păr. Rector, Dr. Ioan Vască, face o amplă dare de seamă asupra activității Academiei Teologice în anul școlar 1936—1937. Al 13-lea an al Academiei Teologice, se încheie cu un bilanț foarte îmbucurător, înregistrând muncă devotată și rodnică, atât în ce privește știința teologică, cât și în activitatea misionară și în diversele manifestări culturale și religioase.

Profesorii au desfășurat și o rodnică operă extrașcolară, prin predicele și conferințele pe cari le-au ținut atât în Cluj, cât și în alte centre ale Eparhiei. Au publicat diverse opere științifice și au colaborat la diferite publicații bisericești și laice.

Studenții au satisfăcut exigențele programei de învățământ și au dat dovadă de multă însușire pentru cauza sfântă a Bisericii.

Întreaga activitate a instituției se expune amănunțit în Anuarul Academiei Teologice. Din nefericire n'a putut să apară pe ziua de 24 Iunie, dar peste câțva timp va ieși de sub tipar, aducând și studii teologice remarcabile.

Păr. Rector, mulțumește P. S. Episcop Nicolae și Venerabilului Consiliu eparhial, pentru grija părintească pe care o poartă Academiei și pentru sprijinul material ce-l acordă (burse, ajutoare, fonduri pentru bibliotecă, etc.)

Păr. Consilier Dr. Seb. Stanca, în numele P. S. Episcop Nicolae Colan se declară foarte mulțumit de progresul Academiei Teologice. Accentuiază că azi, *Academia Teologică din Cluj, e pe cale să devină una din cele mai bune instituții teologice ale țării.*

Elogiază activitatea profesorilor și laudă zelul studenților. Își încheie cuvântarea sfătuind pe studenți ca vacanța să o întrebuințeze așa fel, ca să profite mult în ce privește formația lor duhovnicească, făcând practică la biserică din satul lor natal.

Corul reputat al Academiei, condus de dl prof. Dr. V. Petrașcu, înțonează — *Ție, se cuvine cântare.*

Serbarea se încheie cu o scurtă alocuțiune a dlui Ioan Ioaniciu, teolog absolvent. Într-o formă aleasă, dl Ioaniciu mulțumește în numele studenților, pentru dragostea părintească pe care o au forurile conducătoare ale Academiei Teologice și pentru frumoasele învățături pe cari le-au primit dela profesori.

În numele celor 12 teologi cari termină anul acesta, mulțumește profesorilor pentru munca depusă și îi asigură că învățăturile primite, vor aduce roade îmbelsugate, acolo unde Dumnezeu îi va rândui ca păstori ai turmei celei cuvântătoare.

IOSIF ASCETUL

lescu din Brașov. Au participat reprezentanții Ministerului și ai autorităților locale, arătând în cuvinte entuziaste opera de conștiință și îndrumare națională săvârșită de această școală în vremea urgiei maghiare. Întreținută atunci din jertfa Reuniunii femeilor române, care și-a înțeles atât de bine menirea, școala continuă astăzi aceeași tradiție frumoasă de cultură sub ocrotirea Statului, care-i poartă de grijă.

Numai păstrând creațiunile solide ale trecutului nostru de luptă, umblăm pe căile sigure ale biruințelor de mâine.

Numiri de preoți-învățători în Săcuime. Potrivit unei bune inspirații Ministerul educației naționale hotărâse, de acord cu Biserica noastră, să numească în comunele secuizate o serie de învățători dintre preoți, ca astfel aceștia să îndeplinească îndoită misiune de propoveduitori ai credinței și culturii românești. Sunt atâtea sate, unde mijloacele lipsesc pentru crearea de parohii independente. Spre a veni în ajutorul lor s'a recurs la soluția provizorie a învățătorului-preot, făcându-se zilele trecute numirea celei dintâi serii de 40 misionari naționali. Nădăjdum că aceștia vor răspunde încrederii mari ce li s'a anticipat de către conducătorii Statului și ai Bisericii, punându-și toată însușirea în recăștigarea fraților înstrăinați.

Condamnarea unui preot agitator. Tribunalul din Cluj a desbătut de curând procesul preotului catolic C. Frantzen din Sălaj, care și-a îngăduit să ponegrească școlile Statului, instigând sătenii să nu-și trimită copiii acolo, fiindcă le corupe sufletul. Ce credeți că a invocat în apărarea sa? Textele codului canonic, care zice că numai școala confesională e bună. Tribunalul i-a răspuns cu o condamnare de 4000 Lei amendă. Să vedem dacă-i folosește la ceva pe viitor.

Rezultatele examenelor generale (fundamentale) ținute la Academia teologică din Cluj. În ziua de 23 Iunie, s'a ținut examenul I general, la care s'au supus următorii studenți, obținând rezultatul „cu mare laudă”: Iuliu Coman și Dragotin Georgiu; „cu laudă”: Chereș Francisc, Marius Rusu, Ioan Voica și Veniamin Pârveu. Pentru studenții anului IV, examenul II general, s'a ținut în ziua de 28 Iunie, comisia examinatoare, fiind prezidată de P. S. Episcop Nicolae Colan. S'au supus 15 studenți, obținând mențiunea următoare: „cu mare laudă”: Florian Geomolean, Ioan Ioaniciu, Emil Macavei, Ioan Maloș, Alexandru Nicoară, Savu Savu, Iosif Trifon și Vasile Truța; „cu laudă”: Augustin Andrei, Romulus Buda, Iuliu Mălinașiu, Ioan Foltiș, Ioan Mihon, Ovidiu Pop și Aurel Puia. Din rezultatul examenelor se vede că studenții noștri, pe lângă activitatea extrașcolară destul de bine cunoscută de credincioșii eparhiei noastre, prin diferitele descinderi făcute la sate, des-

volta și o intensă activitate școlară, pregătindu-se temeinic pentru misiunea grea, care îi așteaptă de propovăduitori în via Domnului.

Alt conflict catolic. Presa polonă discută cu aprindere conflictul dintre guvern și arhiepiscopul catolic Sapieha din Cracovia, provocat de acesta din urmă pe chestiunea mutării sicriului mareșalului Pilsudski în panteonul dela Wawel. Numitul ierarh s'a opus hotărârii consiliului de miniștri, care înțelegea să dispună el de modul cum și unde au să fie păstrate rămășițele marelui restaurator al Poloniei de azi. Șeful guvernului a demisionat iar în diferite orașe s'au organizat imediat mari întruniri de protestare, cari au votat moțiuni energice. Prin ele poporul polon cerea: trecerea Panteonului național sub autoritatea absolută a Statului, *denunțarea Concordatului*, retragerea cetățeniei polone și a tuturor decorațiilor acordate prelatului Sapieha, iar pe viitor numirea episcopilor exclusiv dintre poloni.

Conflictul luând proporții grave, Vaticanul a trimis un cardinal la Varșovia spre a încerca aplanarea pașnică. Vom vedea dacă reușește sau nu. În orice caz avem o nouă dovadă de spiritul intolerant și orgolios al Papalității, care tulbură liniștea internă a Statelor naționale.

Pentru Muzeul Eparhial am primit dela parohia Dobricel un Mineiu vechiu pe lunile Ianuarie—Iulie. Cluj, la 19 Iunie 1937. *Consiliul eparhial.*

Interzicerea „Bisericii naționale germane.” Am anunțat, că în Germania s'a constituit o sectă religioasă nouă, sub denumirea „Deutsche Volkskirche”, care își propunea să adapteze creștinismul la idealul arian eretic. Ministerul de Interne îi dăduse autorizație de funcționare, trecând-o în rândul cultelor admise. Iată însă, că după o săptămână șeful poliției Reichului dă o decizie prin care-i retrage autorizația și-i interzice funcționarea, cu motivarea că propaganda ei este dăunătoare siguranței Statului.

Prin urmare, mai curând decât ne așteptam, a triumfat bunul simț și respectul datorat unei tradiții milenare.

Dar pentru biserică. În memoria decedatei sale soții *Rozalia*, cu care abia 8 luni a trăit preafiercită viață conjugală, dl Ioan Duma, șef de mișcare la C. F. R., a dăruit pe seama bisericii noastre, al cărei fiu este, o prea frumoasă Evanghelie, cu înveliș de catifea roșie, ferecat în argint, în valoare de 3800 Lei. Răposatei Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii, iar pe donator să-l învrednicească de dumnezeiasca sa milă și mângâiere în greaua lovitură ce l-a ajuns. Podeni, 23 Iunie 1937.

Pr. E. Munteanu

În țara celor fără Dumnezeu. Bolșevicii infuriți de insuccesul acțiunii lor criminale împotriva creștinismului, se dedau la acte noi de vandalism. Astfel aflăm că Sovietele au hotărât să distrugă și vestita mănăstire Stratnoi din Moscova, unde instalaseră mai demult un muzeu antireligios. Păgânism zadarnic și nebun, care dimpotrivă oțelește credința în Hristos. Într-o zi vom vedea și Rusia mistuită de acelaș foc distrugător, aprins de ea în Spania.

INFORMAȚIUNI

În cursul vacanței de vară, Iulie și August, foaia noastră va ieși numai de 2 ori pe lună. Numărul următor apare la 18 Iulie a. c.

Incheierea anului școlar la școala de cântăreți bisericești. Examenele de sfârșitul acestui prim an școlar la școala de cântăreți bisericești, ce funcționează la moșia episcopicească din comuna Nușeni-Someș, s'au ținut Luni în 28 Iunie crt., iar ziua următoare la sărbătoarea SSf. Ap. Petru și Pavel s'a făcut încheierea festivă a anului școlar, sub presiul Prea Cucernicului consilier eparhial Laurențiu Curea. Toți cei 13 elevi au dat răspunsuri bune la examen din toate studiile: Istoria biblică, Istoria universală, Istoria românilor, Limba română, Geografia patriei, Aritmetică, precum și din Tipic și Cântări bisericești, iar la încheierea festivă au executat un program bogat, compus din cântări în cor, declamări, dialoguri, și dansuri naționale, fiind aplaudați de o mul-

țime mare de țărani, cari au participat la aceasta frumoasă serbare.

Părintele Nicodim Belea și candidatul de preot Petru Timișan, merită toată lauda pentru munca uriașă ce depun ca profesori la această școală, care crește slujbași devotați mențiți să înlocuiască pe meritosii învățători confesionali de pe vremuri.

Sesiunea extraordinară a Sf. Sinod. Săptămâna trecută membrii Sf. Sinod s'au întrunit într-o sesiune extraordinară spre a examina câteva probleme importante. Astfel s'a hotărât ca Paștile anului următor să se serbeze în ziua de 24 Aprilie, s'a aprobat regulamentul Statutelor Oastei Domnului, s'au discutat măsurile noi pentru combaterea sectelor, s'au examinat atribuțiile preoților militari și programa învățământului religios în școlile primare. S'a mai stabilit, că Biserica Încoronării din A.-Iulia rămâne sub jurisdicția Episcopului militar.

Semicentenarul unei școli brașovene. Zilele trecute a fost serbat la Brașov semicentenarul școlii profesionale de fete Maria Baiu-

BIBLIOGRAFIE

„Revista Teologică” Nr. 6 pe Iunie 1937. Redactor: Prof. Gr. T. Marcu. În acest număr: Diacon Grigorie T. Marcu: Semnificația restaurării mănăstirii brâncovenești; Dr. Sebastian Stanca: Propaganda uniunii în Munții Apuseni; Preot Gheorghe Secas: Despre vrednicia preoțească; Preot Ioan Bunea: Trăirea prin credință a fericitului Augustin; Preot Simion Radu: Doctrina romano-catolică despre indulgențe; Grigorie T. Marcu: Atitudini: Regimul sectelor din România (I. Cuprinsul recente decizii a ministerului cultelor). Pentru izbânda lui Hristos. Grigorie T. Marcu, Preot S. Cădea, N. N. și Zaharie Radu: Mișcarea literară: La picioarele Mântuitorului. Troparul ceasului al treilea în rândul epiclezei. Biblia ilustrată. Geneza. Bunurile bisericesti în primele șase secole. Învățătură morale pentru educația ostașilor. Ion Suciu, D. Călugăr și P. Brudea: Cronică: Praznicul dela mănăstirea brâncovenească. Adunarea eparhială. Comemorarea lui Partenie Cosma la Sibiu. † Adolf Deissmann. Gr. T. M.: Note și informații.

— Recomandăm cărțile de predici: „Nu plânge”, cuvântări funebre (prețul 100 Lei) și „Un trup și un suflet”, cuvântări la cununii (prețul 40 Lei) de preot. Dr. Ștefan Cioroianu. Ambele cărți se pot procura dela Bibliotecă Eparhială în Cluj.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 4491/1937.

Ordin circular

către toate oficiile parohiale, protopopești, stareții mănăstirești, Academia teologică, Caseria eparhială și P. C. Referenți din Eparhia ortodoxă română a Clujului.

Prin legea pentru organizarea Ministerului de Culte s'a dispus ca administrarea bunurilor bisericesti de orice natură să se facă după normele fixate în legea și statutul de organizare a bisericii ortodoxe române, a legilor de administrație generală a Statului și conform legii contabilității publice.

Adresa On. Minister de Culte Nr. 3579/1937, care dispune introducerea acestui sistem de administrare, este de următorul cuprins:

„Noua lege pentru organizarea Ministerului Cultelor și Artelor din 10 Martie a. c. a fixat printre alte norme și principii și aceea că toate forurile reprezentative ale Cultelor, să respecte legile respective de organizare și statutele lor, legile de administrație generală a Statului și legile contabilității publice.

Într'adevăr alin. ante-penultim din art. 1 al menționatei legi, are următoarea redactare: „Ministerul Cultelor va putea trimite, în cazuri excepționale și pentru abuzuri grave, delegații săi în toate forurile reprezentative ale cultelor și va putea suspenda sau anula orice hotărâre sau măsură de ordin administrativ bisericesc, cultural, filantropic sau fundațional, care ar contraveni legilor de organizare și statutelor cultelor, legilor de administrație generală a Statului și a legilor contabilității publice.”

Din textul sus citat se desprinde ideea, că orice act cu caracter administrativ bisericesc, cultural, filantropic sau fundațional, făcut cu călcarea dispozițiilor legii Contabilității publice este anulabil de Minister care este investit cu drept de a decreta suspendarea executării unui asemenea act.

În scopul respectării prevederilor textului de lege amintit, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a comunica tuturor centrelor eparhiale de a se conforma cerințelor legii Contabilității publice, care, se aplică tuturor părților constitutive ale Bisericii ortodoxe române, în legătură cu toate operațiunile reglementate de legea Contabilității publice, care prin art. 1 din noua lege a Ministerului Cultelor, a fost extinsă la toate forurile reprezentative ale Cultelor.

Ținem totodată a vă releva faptul că respectarea formalităților legilor Contabilității publice de către organele Bisericii române ortodoxe, nu aduce, o atingere a autonomiei înscrise la art. 4 din legea sa organică, deoarece și de aceea înainte autoritățile superioare bisericesti vor aproba și verifica actele de administrație și de dispoziție ale organelor parohiale în subordine, prin prisma și în cadrul regulilor cuprinse în dispozițiunile de contabilitate publică în discuțiune.”

Vă invităm deci ca, pentru a satisface dispozițiunile legii, dela data publicării acestui ordin să îndepliniți orice act de cheltueli, cumpărări, vânzări, arendări, zidiri și reparații etc. observând toate formele prescrise de legea contabilității publice referitor la licitațiuni de orice natură, la recepțiuni și la luare de acte justificative, cari vor fi timbrate conform legii timbrului.

Organele de administrare sunt cele fixate în legea și statutul de organizare bisericască, cari în lucrarea lor vor observa legea contabilității publice.

Cluj, la 23 Iunie 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 4207/1937.

CONCURS

Prin aceasta se publică concurs pentru primirea de studenți în Academia noastră teologică din Cluj, cu termenul de 10 Sept. a. c.

1. Candidații cari doresc să fie primiți vor înainta Consiliului nostru eparhial o cerere scrisă cu mâna proprie, anexând în original următoarele documente:

- a) Actul de naștere și botez dela oficiul parohial;
- b) Certificat de bacalaureat;
- c) Certificat medical, prin care să se constate integritatea spirituală și corporală a petiționarului;
- d) Declarația petiționarului, subscrisă de părinți sau tutori, că după absolvirea cursului teologic, va intra în slujba eparhiei cel puțin 5 ani de zile, la din contră va restitui fondului seminarial toate spesele de întreținere, precum și bursele primite.

Cereri însoțite de aceste documente, se vor înainta Consiliului, până la 10 Septembrie a. c.

Cereri intrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

2. Nu se vor primi decât candidați înzestrați cu darul de a cânta.

3. Candidații acceptați se vor prezenta în ziua de 30 Septembrie la vizită medicală și la examinarea aptitudinilor lor muzicale, dela care atârână primirea definitivă în Academie.

Atât cei primiți cât și clericii cei vechi se vor înscrie în zilele de 1—3 Octomvrie.

4. Examenul și colocviile restante se vor face în 22—30 Septembrie. Terminul excepțional din Februarie a suprimat. Astfel ceie nu se vor prezenta sau vor fi respinși dela examene și colocvii vor fi considerați repetenți.

5. După 10 Septembrie nu se va mai face nici un fel de înscriere. Cei neînscrși până la acest termen vor fi considerați retrași din Academie.

6. Cu ocazia înscrierii fiecare student va plăti 150 Lei taxă de înscriere, 100 Lei pentru bibliotecă și 100 Lei taxă pentru anuar.

Pentru întreținerea la Internatul Academiei, studenții vor avea să solvească o taxă anuală de 8000 Lei. În două rate: la înscriere 4000 Lei și la 1 Februarie 4000 Lei.

7. În ziua de 3 Octomvrie toți clericii se vor mărturisi și cumineca, iar la sfârșitul sf. Liturghii se va face deschiderea anului școlar.

8. Până la 30 Septembrie studenții vechi vor achita toate restanțele, precum și cel puțin o rată pentru anul școlar 1937—8, altfel nu vor putea fi primiți în Academie sub nici un motiv.

9. Toți clericii vor locui în Internatul Academiei. Externi nu se vor mai admite sub nici o condiție.

10. Dela taxele de mai sus nu poate fi scutit nimenea. Burse sau altele ajutoare pentru acest an școlar nu se vor da.

11. Fiecare student primit în Institut va aduce cu sine cel puțin 4 schimburi de rufe în stare bună.

Toți studenții sunt obligați să poarte vestă închisă de culoare neagră.

Dela data înmatriculării studenții intră în toate drepturile și datorințele statorite în Regulamentul Academiei.

12. Nici un student nu poate cere în același timp, ca student ordinar, alte institute de învățământ.

La înmatriculare fiecare este obligat a se prezenta în persoană cu documentele originale.

Dela dispozițiile de mai sus nu se va face nici o excepțiune.

Cursurile regulate încep la 4 Oct.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial, ținută la 11 Iunie 1937.

† Nicolae, Episcop. Lar. Curea, secretar.

Oficiul Parohial ort. rom. Dipșa

Nr. 40/1937. (24) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul Parohial ort. rom. din Dipșa, protopiatul Bistriței dă în întreprindere prin licitație publică edificarea casei parohiale conform planului și devizului aprobate de Veneratul Consiliu Eparhial ort. rom. din Cluj cu Nr. 3741, din 28 Mai crt. și invită pe cei interesați să-și înainteze oficiului parohial ofertele în scris până la 18 Iulie 1937.

Concurenții vor depune garanție de 10% din valoarea devizului în numerar sau efecte publice.

În cazul că nu se vor prezenta oferte scrise consiliul parohial va da

lucrarea în întreprindere prin licitație verbală.

Planul și devizul de edificare se pot vedea în fiecare zi la Oficiul Parohial.

Licitația se va ține în ziua de 18 Iulie 1937, ora 16, în localul Școlii Primare de Stat din Dipșa.

Consiliul Parohial își rezervă dreptul de a preda lucrarea aceluia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanție morală și materială, fără considerare de preț oferit.

Consiliul Parohial nu suportă niciun fel de spese pentru deplasarea concurenților.

Vasile Zeicanu, Preot. Ion Socaciu, Epitrop.

Văzut de noi: Pr. Mureșian, adm. protopo.

Oficiul protopopes ort. rom. Dej

Nr. 402/1937. (21) 3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întreținerea postului de paroh din parohia de clasa II Ciceu-Poieni, prot. Dej, devenit vacant prin moartea parohului Alexandru Sigeartău și în baza deciziei Ven. Cons. Ep. Nr. 2513/1937, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile acestui post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Locuință închiriată de parohie până la construirea unei case.
3. Lemne de foc din pădurea urbarială.
4. Sesiune par. de 9 jug., 1410 st. p.
5. Una mearță de cucuruz sfârmat și o zi de lucru dela fiecare fum.
6. Stolele obicinuite.

Cereri de concurs înzestrate cu documentele cuvenite se vor înainta în termenul indicat Of. prot. din Dej.

Candidații vor prezenta și act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru și cu avizul prealabil al Of. prot. se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Dej, în 7 Iunie 1937.

În înțelegere cu Consiliul parohial ort. rom. din Ciceu-Poieni.

Zaharie Man, protopop.

Oficiul protop. ort. rom. Abrud

Nr. 193/1937. (22) 3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. Corna, din protopiatul Abrud, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială și grădină cu dependințe gospodărești și 1/4 jugăr de cosit.
3. Onorariile stolare îndatinate.

Cereri de concurs, înzestrate cu documentele de lipsă, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopes în termenul fixat.

Candidații vor prezenta și act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Candidații, cu prealabila noastră încunoștințare, se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Abrud, la 5 Mai 1937.

În înțelegere cu consiliul parohial din Corna.

Petru Popovici, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.